

Marek Chłodnicki, Bogusław Okupny

Mirkowice, st. 33, gm. Mieścisko, woj. poznańskie, AZP 45-32/7

Informator Archeologiczny : badania 28, 15-16

1994

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

4 ha) łączą się z jedną (II) fazą rozwoju kultury pucharów lejkowatych, to jednak nie są zapewne jednoczesowe. Szczegółowa prospekcja powierzchniowa wskazuje na występowanie w obrębie stanowiska kilku niewielkich (do 2–3 arów) skupisk zabytków ruchomych. Sugerować to może wielokrotne przebywanie osadników (może tej samej małej grupy) w obrębie tej wyraźnie zarysowanej formy terenowej.

Ślady osadnictwa raczej wczesnych faz kultury ceramiki sznurowej są trudne do zinterpretowania. Ponadto wymuszona, trochę brutalna metoda kopania, nie pozwoliła jednoznacznie określić pozycji stratygraficznej (w obrębie warstwy zabytkonośnej) kilku zaledwie fragm. ceramiki łączonych z tą kulturą.

Dokumentacja i materiały znajdują się w Instytucie Archeologii i Etnologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Badania nie będą kontynuowane.

Łącko, st. 6A
gm. Pakość, woj. bydgoskie
AZP 43–38/—

Uniwersytet Łódzki Katedra Archeologii

Badania prowadziła dr Lucyna Domańska. Finansowane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Bydgoszczy, Uniwersytet Łódzki i Komitet Badań Naukowych. Piąty sezon badań. Osada i grobowiec megalityczny kultury pucharów lejkowatych.

W 1994 r. prace skoncentrowano w zachodniej części stanowiska, tuż przy krawędzi żwirowni. Przebadano łącznie 107 m², co daje 416 m² odkrytych we wszystkich dotychczasowych sezonach. Celem badań było zabezpieczenie zachodniej części stanowiska niszczonej przez żwirownię oraz zbadanie dalszego przebiegu układu kamieni zarejestrowanego w sezonach poprzednich. Badania jednoznacznie potwierdziły, iż na stanowisku mamy do czynienia z osadą z I/AB/ fazy kultury pucharów lejkowatych i nieco późniejszym grobowcem megalitycznym.

Rejestrowany również w poprzednich sezonach układ kamieni należy interpretować jako pozostałość nie po obiekcie mieszkalnym, lecz grobowcu megalitycznym kultury pucharów lejkowatych. Grobowiec ten miał kształt trapezu o długości ok. 25 m i usytuowany był na linii wschód–zachód. W części czołowej odkryto grób jamowy przykryty brukiem.

Zarejestrowany na stanowisku w sezonach poprzednich i w obecnym liczny materiał zabytkowy (ceramika i krzemienie) wiąże się z fazą kultury pucharów lejkowatych. W fazie tej na niewielkim wzniesieniu założono osadę, z której później zgarnięto warstwę próchnicy. Próchnicę tę wraz z materiałem zabytkowym wykorzystano do usypania grobowca.

Materiały przechowywane są w Katedrze Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego.

Przewiduje się kontynuowanie badań.

Mirkowice, st. 33
gm. Mieścisko, woj. poznańskie
AZP 45–32/7

Muzeum Archeologiczne w Poznaniu

Badania prowadzili dr Marek Chłodnicki i mgr Bogusław Okupny. Finansowane przez Muzeum Archeologiczne w Poznaniu. Trzeci se-

zon badań. Obozowisko kultury hamburskiej, osada kultury pucharów lejkowatych, osada kultury amfor kulistych.

Badania prowadzone były w najbardziej narażonej na zniszczenie przez eksploatację piasku części stanowiska. Poszerzono wykop I w kierunku południowym i wschodnim o kolejne 124 m² powierzchni, odkrywając 15 obiektów — głównie dołków postępowych i niewielkich nieckowatych zagłębień o nieokreślonej funkcji (ob. nr 43–57). W trakcie eksploracji wydobyto kilkaset fragm. rozdrobnionej ceramiki oraz zabytki krzemienne kultur amfor kulistych i pucharów lejkowatych. Pozwalają one datować osadnictwo kultury pucharów lejkowatych na fazę wczesnowiôrecką, a osadę kultury amfor kulistych na fazę II/IIIA.

Pod warstwą związaną z osadnictwem neolitycznym odkryto oddzielony od niej warstwą 10–15 cm piasku, nie zawierającą żadnego materiału zabytkowego, obiekt o kształcie zbliżonym do prostokąta o wymiarach ok. 2 x 2,5 m i ok. 20 cm miąższości. Wypełniony był on piaskiem przemieszanym z niewielką ilością próchnicy i zawierał bogaty, liczący blisko 300 zabytków, inwentarz kultury hamburskiej. W sąsiedztwie tego obiektu znajdowały się trzy głębokie, nieckowate jamy, wypełnione intensywną próchnicą z rozdrobnionymi węglami drzewnymi, jednak pozbawione jakiegokolwiek materiału zabytkowego.

Badania będą kontynuowane.

Narkowo, st. 16
gm. Dobre, woj. wrocławskie
AZP 46-44/—

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
Instytut Prahistorii Zakład Prahistorii
Polski w Poznaniu

Badania prowadzili mgr J. Czebreszuk i M. Przybytek. Finansowane przez Wojewodę Włocławskiego, Gminę Dobre i Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w ramach programu ratownictwa przestrzennego nad środkową Bachorzą. Drugi sezon badań osady z neolitu i interstadium epok neolitu i brązu.

Stanowisko odkryto w 1993 r. Pierwotnie zajmowało ono kulminację jednego z wierzchołków wału wydmowego. Ostatnimi laty zachodnia połowa stanowiska została doszczętnie zniszczona w efekcie eksploatacji piasku. Badania podjęto w celu ratowania pozostałej części, także zagrożonej niwelacją.

Wykopami (VI–IX) objęto powierzchnię 137,5 m². Stwierdzono stosunkowo dobre zachowanie profilu glebowego. Stopień zniszczenia stanowiska spowodowany „dzikim” poborem piasku był w tym sezonie znacznie mniejszy w porównaniu z rokiem poprzednim.

Zarejestrowano pozostałości zasiedlenia ludności kultury późnej ceramiki wstęgowej, kultury pucharów lejkowatych, z interstadium epok neolitu i brązu, jak też kultury przeworskiej i wczesnośredniowiecznej. Zdecydowana większość materiałów wiąże się z osadnictwem późnowstęgowym i z interstadium neolitu i brązu.

Osada ludności kultury późnej ceramiki wstęgowej pochodzi ze starszego (klutego) etapu jej rozwoju. Bogaty zestaw wątków zdobniczych, jak również cech makromorfologicznych, pozwala datować osadnictwo narkowskie na schyłkowy odcinek występowania stanowisk z ceramiką klutą na Kujawach.

Drugi etap — także o charakterze osadowym — wiązać należy z kulturą pucharów lejkowatych. Na podstawie wyników badań z obu sezonów można wydzielić w jego obrębie dwie fazy: starsza związana z fazą II–IIIA, druga zaś z fazą V; w jej obrębie obserwowane są też cechy zdobnictwa i technologii ceramiki charakterystyczne dla „starsznurowego horyzontu” kultury ceramiki sznurowej.

Następny — trzeci etap — łączy się z interstadium epok neolitu i brązu, a konkretnie z początkami kultury iwieńskiej. Ma on charakter osadowy, choć jak dotąd nadal nie można wykluczyć obecności grobów (stopień zniszczenia stanowiska uniemożliwia jednoznaczne wyeliminowanie takiej ewentualności). Wieloma cechami (najbogatsze ze znanych